

IN MEMORIAN

DOI 10.32782/2224-0926-2024-2-49-22

Кияновська Любов

ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА ТЕТЯНИ МОЛЧАНОВОЇ

8 травня 2024 року відійшла у засвіти професор, доктор мистецтвознавства Тетяна Олегівна Молчанова, що майже п'ятдесят років своєї життєтворчості віддала рідній Львівській національній музичній академії ім. М. В. Лисенка, спочатку навчаючись як студентка фортепіанного факультету, а згодом працюючи як концертмейстер і педагог. Коли шукаємо прикладів «сродної праці» для творчої людини, Тетяна Молчанова може слугувати блискучим підтвердженням знаменитої сквородинської тези: «Сродна праця – найсłodша річ у світі».

«Сродною працею», якою вона займалась із неослабним захопленням усе життя, стало концертмейстерство. Переконання у винятковій важливості цієї царини музикування було настільки абсолютним і непохитним, що всі інші види діяльності так чи інакше оберталися коло цього центру її професійного всесвіту. Чи йдеться про керівництво кафедрою концертмейстерства, чи про заняття зі студентами, чи про численні монографії, підручники, енциклопедії та статті, опубліковані в різних європейських країнах, чи про виступи на конференціях, чи про участь у журі конкурсів, чи про творчі проекти, чи, врешті, про *opus magnum*, докторську дисертацію «Мистецтво піаніста-концертмейстера: історичний і методологічний дискурс-аналіз», що підсумувала багаторічний практичний досвід і теоретичні напрацювання, – у кожній із цих сфер Тетяна по-новому відкривала диво спільного музикування соліста і його *alter ego*, піаніста, без якого не могло відбутися народження цілісного художнього образу.

Деякі її праці стали піонерськими в дослідженні й упорядкуванні інформації про мистецтво концертмейстера: одним із перших навчальних посібників із фаху був посібник «Мистецтво піаніста-концертмейстера», що витримав два видання; уперше Тетяна Молчанова уклала «Малу енциклопедію піаніста-концертмейстера, артиста камерного ансамблю», уперше якнайширше представила справу свого життя в об'ємній монографії «Мистецтво піаніста-концертмейстера у культурно-історичному контексті: історія; теорія; практика». А започаткований нею у 2018 році музичний фестиваль «Мистецтво піаніста-концертмейстера» проходив так успішно, що вже через два роки отримав статус міжнародного. А її тривала багаторічна праця гостьового професора в Інституті музики

Ченстоховського гуманітарно-природничого університету ім. Яна Длугоша (Польща) була високо оцінена польськими колегами.

Постійний інтерес до нового камерно-вокального репертуару попровадив піаністку ще одним інноваційним шляхом – відкриттям несправедливо забутих жіночих імен в композиції, що вилилось у творчий проєкт «Маловідомі жінки-композитори», який вона послідовно реалізовувала понад десять років. Тетяна Молчанова пропагувала творчість таких мисткинь, як Лавінія Фуджіта і Марія-Анна Моцарт, Сесіль Шамінад і Фанні Мендельсон, Марія Шимановська і Стефанія Туркевич-Лукіянович, а також десятки інших імен, іноді не надто добре знаних навіть професійним музикознавцям.

Виплекане впродовж багатьох років улюбленої праці прагнення пізнати таємницю розуміння психології соліста, без якої не може бути справжнього фахового концертмейстера, обумовило ще одну стежу діяльності Тетяни Молчанової. Вона вміла з великою повагою, симпатією і відповідальністю писати про своїх колег, збирати рефлексії про них учнів і вчителів, друзів і рідних та укладати їх у барвисту об'ємну панораму. Такі дарунки до ювілеїв отримали: одна з найвідоміших українських піаністок-концертмейстерів Ярослава Матюха («Мистецтво бути «другою» – *творчий портрет українського концертмейстера, заслуженої артистки України Я. Матюхи*»), ректор ЛНМА імені М.В. Лисенка, академік Академії мистецтв України Ігор Пилатюк («Звукоряд життя Ігоря Пилатюка»), проректор ЛНМА імені М.В. Лисенка, лауреат Національної премії України ім. Т. Шевченка, композитор Віктор Камінський («Suma regum Віктора Камінського» в часописі «Українська музика»). Серед понад ста статей, які Тетяна Молчанова опублікувала в різних наукових і популярних виданнях, теж велика частка була присвячена творчості її колег.

Не хотілося би завершувати цей текст – дарма, що в некролозі так прийнято – на трагічній ноті. Бо цього б, мабуть, не хотіла сама Тетяна, завжди підтягнута, енергійна, сповнена цікавих ідей і творчих планів, залюблена в музику – в свою «сродну працю». Вона прожила гармонійне і яскраве життя. Дуже багато встигла. Залишила об'ємну науково-методичну спадщину. Продовжила своє життя в учнях, які згадують і згадуватимуть її з повагою і вдячністю.

